

II VILNIAUS DEKLARACIJA „BALTIJOS JŪROS REGIONO VIZIJA IKI 2030 M.“

1. 2021 m. birželio 1 d. Danijos, Estijos, Suomijos, Vokietijos, Islandijos, Latvijos, Lietuvos, Norvegijos, Lenkijos, Rusijos, Švedijos ir Europos Sąjungos užsienio reikalų ministrai bei aukšto lygio atstovai, dėl COVID-19 pandemijos negalėdami bendrauti gyvai, susitiko vaizdo konferencijoje, kurią surengė Baltijos jūros valstybių tarybai pirmininkaujanti Lietuva.

2. Užsienio reikalų ministrai ir aukšto lygio valstybių atstovai pabrėžė regioninio bendradarbiavimo, tarpusavio supratimo ir pasitikėjimo svarbą, būtinybę užtikrinti stabilumą ir glaudžių žmoniškųjų ryšių stiprinimą. Jie išreiškė pasitenkinimą, kad Baltijos jūros regionas (toliau – Regionas) sudėtingomis visą pasaulį ir regioną ištikusiomis aplinkybėmis pagrindinėse bendradarbiavimo srityse pasiekė gerų rezultatų, kuriuos lėmė politinis dialogas, praktinis bendradarbiavimas ir įvairių lygių veikėjų dalyvavimas.

Konferencijos dalyviai teigiamai įvertino darnaus vystymosi pažangą Regione po priimto politinio įsipareigojimo, įtvirtinto 2010 m. birželio 2 d. vyriausybės vadovų ir kitų aukšto lygio atstovų Vilniuje priimtoje deklaracijoje „Baltijos jūros regiono vizija iki 2020 m.“ (Vilnius I).

3. Užsienio reikalų ministrai ir aukšto lygio atstovai sutarė dėl bendro tikslo – naudojantis Baltijos jūros valstybių tarybos ir kitų Baltijos jūros šalių bendradarbiavimo sistemų teikiama galimybėmis tapti vienu iš tvariausių, klestinčių, novatoriškiausių ir konkurencingiausių pasaulio regionų. Susitarta dėl tolesnių politinių koordinuotos Regiono plėtros gairių ir pritarta politiniam įsipareigojimui įgyvendinti „Baltijos jūros regiono viziją iki 2030 m.“ (toliau – Vilnius II), kaip nurodoma toliau:

- Visos regiono šalys remia teisės viršenybę, demokratiją, pagarbą žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms.

- Regionas turi tvirtą ir gerai veikiančią daugiapakopio politinio dialogo, praktinio bendradarbiavimo ir žmonių tarpusavio ryšių struktūrą. Veikia nuosekli bendradarbiavimo tinklų sistema, užtikrinanti glaudžią dalyvių sąveiką, sudaranti sąlygas greitai reaguoti į naujus iššūkius ir veiksmingai padėti suinteresuotiems Regiono subjektams spręsti senus ir naujai kylančius uždavinius.

- Jaunimas dalyvauja ir yra prasmingai atstovaujamas institucijų sprendimų priėmimo procesuose, taip suteikiant galimybę Regione užtikrinti atsparumą, lyčių lygybę ir saugumą pagrįstą gyvenimą. Regionui taip pat teikia naudos aktyvi pilietinė visuomenė, dinamiški ir intensyvesni žmoniškųjų išteklių mainai, bendros regiono tapatybės puoselėjimas.

- Pakrančių valstybių ir kitų regioninių bei tarptautinių veikėjų bendromis pastangomis atkurta Baltijos jūros baseino ekologinė būklė, klesti ekosistema, sustabdytas gamtos plotų degradavimas ir žala biologinei įvairovei.

- Regionas, vadovaudamasis Jungtinių Tautų Darbotvarke iki 2030 m., Paryžiaus susitarimu ir Baltijos jūros veiksmų planu iki 2030 m., ėmėsi ryžtingų veiksmų siekti klimato neutralumo ir atsparumo klimato kaitos poveikiui, įskaitant anglies dioksido kiekio mažinimą, kuris priklauso nuo pagrindinių ekonomikos sektorių, kaip antai pramonės, transporto ir statybos, taip pat gamtinių absorbentų (pvz., miškų) puoselėjimo. Perėjimas prie žiedinės ekonomikos, aktyvesnė švarios ir atsinaujinančios energijos gamyba, jos mainai ir naudojimas regione labai sumažino grėsmę ekologijai. Žalioji ir mėlynoji ekonomika grindžiama inovacijomis, kuriamos naujos darbo vietos ir užtikrinamas konkurencingumas.

- Regionas atsigavo po COVID-19 pandemijos, tapo dar geresnis ir žalesnis, sustiprėjo visų visuomenės grupių atsparumas. Būdinga dinamiška ekonomika ir visuomenė: visos šalys veiksmingai mažina gerovės viduje ir tarpusavyje skirtumus aktyviai skatindamos užimtumą, naujų įgūdžių ugdymą, socialinę įtrauktį ir lyčių lygybę, užtikrindamos gerą visuomenės sveikatos apsaugą aktyvią senatvę ir atitinkamas demografinių problemų sprendimo priemones. Regiono sėkmę lemia viešųjų paslaugų tinkamumas, patikima socialinės ekonomikos plėtra ir pozityvi novatoriškų ir žaliųjų investicijų dinamika.

- Aukštas skaitmeninimo lygis ir darni skaitmeninė infrastruktūra leidžia visoms visuomenės grupėms naudotis skaitmeniniais įrankiais, atitinkančiais aukštus etikos standartus. Regiono šalys skatina inovatyvias technologijas ir padeda verslininkams asmenims ir įmonėms teikti naujausias paslaugas. Regionas yra apsaugotas nuo kibernetinių grėsmių, įdiegta stipri apsauga nuo tyčinio informacijos ir faktinių duomenų iškraipymo. Dirbtinis intelektas bei kitos naujos ir besikuriančios technologijos taikomos pramonės, viešojo administravimo ir paslaugų teikimo srityse, nekeldamos pavojaus asmens laisvei, šeiminiam gyvenimui, demokratiniam dalyvavimui, valdymui ir kontrolei.

- Regionas tobulina šalių bendradarbiavimą civilinės saugos, visų pirma prevencijos, parengties ir reagavimo į ekstremalias situacijas, srityse, įskaitant naftos taršą, miškų gaisrus, taip pat jūrų paieškos ir gelbėjimo sistemas. Regione įgyvendinta tvari vaikų teisių apsauga, aktyviai kovojama su organizuotu nusikalstamumu, įskaitant visų formų neteisėtą prekybą, labiausiai – prekybą žmonėmis.

- Glaudus bendradarbiavimas švietimo, mokslo, mokslinių tyrimų ir inovacijų srityse, keitimasis idėjomis ir patirtimi užtikrina plačią žinių sklaidą ir veiksmingą mokslinių tyrimų infrastruktūros taikymą, lemiantį regiono mokslinių tyrimų ir inovacijų pažangą.

- Kultūros tinklai ir turizmas, skirti regiono identiteto ugdymui ir puoselėjimui, glaudžiai vienija Baltijos jūros regionus, savivaldybes ir miestus. Nuolat remiamos iniciatyvos, skatinančios bendruomenių veiklas ir piliečių dalyvavimą visais lygmenimis.

4. Užsienio reikalų ministrai ir aukšto lygio atstovai palankiai įvertino Baltijos jūros valstybių tarybos Veiksmų planą kaip svarbiamą ir kryptingą gaires link šioje regione vystymosi vizijoje nustatytų tikslų.

5. Užsienio reikalų ministrai ir aukšto lygio atstovai pareiškė padėką Lietuvai už pirmininkavimą Baltijos jūros valstybių tarybai 2020–2021 metais ir pasveikino Norvegiją, kuri pirmininkaus 2021–2022 metais.

Priimta Vilniuje, 2021 m. birželio 1 d.